

Finansdepartementet
Postboks 8008 Dep.
0030 Oslo

postmottak@fin.dep.no

VÅR REF.: Vidar

DERES REF.:

DATO: 02.03.15

HØRINGSUTTALELSE fra Fosen Regionråd – OVERFØRING AV SKATTEOPPKREVINGEN TIL SKATTEETATEN.

Saken er behandlet i styret i Fosen Regionråd den 27. februar.

Det vises til høringsbrev av 01.12.14 vedrørende forslag om overføring av skatteoppkreverfunksjonen til skatteetaten.

Fosen Regionråd er et samarbeidsorgan for 7 kommuner på Fosen. Osen, Roan, Åfjord, Bjugn, Ørland og Rissa i Sør-Trøndelag og Leksvik i Nord-Trøndelag. Samarbeidet har vært formalisert siden 1989.

Fosen Regionråd har et utstrakt tjenestesamarbeid organisert som vertskommunesamarbeid. Innen «Økonomiområdet» er oppgavene fordelt på 4 kommuner, regnskap, lønn, skatt og inkasso. Skatteoppkreverfunksjonen er organisert gjennom «Kemnerkontoret for Fosen» med Leksvik kommune som vertskommune. Denne ordningen har fungert meget tilfredsstillende i mer en 10 år.

Skatteinnkrevingen i Norge er svært effektiv, og det er vanskelig å se at en statliggjøring vil forbedre den. Samtidig fjerner man en viktig oppgave fra kommunesektoren, stikk i strid med målene i den nylig igangsatte kommunereformen.

At forslaget fremmes som egen sak uavhengig av pågående kommunereformarbeid er også etter Fosen Regionråd sin mening merkelig og i strid med de uttalte mål med reformen.

Fosen Regionråd er opptatt av at skatteoppkrevingen skjer på en effektiv måte med høye krav til rettssikkerhet.

Fosen Regionråd kan ikke se at en overføring av skatteoppkrevingen til staten gir noen garantier for bedre resultater.

Dagens skatteinnkreving har svært gode resultater med en innbetalingsgrad på om lag 99,8 prosent av samlede krav for de viktigste skatteartene. Dette er marginalt høyere enn innbetalingsgraden av den statlige innkrevingen av merverdiavgift (99,4 pst i følge statsbudsjettet). Kravenes karakter, innkreving via arbeidsgiver og automatiserte prosesser er viktige forklaringer på de gode resultatene. Hensiktsmessig og effektiv organisering ved kemnerkontoret med entydig arbeidsdeling mellom skattekontorene (tidl. ligningskontor) og kemnerkontoret er en annen. Skattedirektoratet gir ingen begrunnelse for at den statlige innkrevingen av merverdiavgift skal være lavere enn resultatet for arbeidsgiveravgift.

Forslagene i høringen innebærer betydelig sentralisering av arbeidsplasser til nasjonale kontorer eller til region-/fylkessentra. Dagens 288 kontorsteder reduseres til 27. Næringslivet på Fosen vil miste en av sine viktigste, offentlige informasjonskanaler og samarbeidspartnere. Det antas at dette kan være spesielt krevende for bedrifter i etableringsfasen. I tillegg får skatteoppkreverne informasjon om mulig useriøs virksomhet fra lokalt næringsliv og innbyggere, og denne informasjonskanalen vil antagelig svekkes ved en statliggjøring.

Skattedirektoratets utredning peker på muligheter for kostnadsbesparelser sammenlignet med dagens organisering, og effektiviseringsgevinsten er beregnet på grunnlag av dette. En slik effektivisering og beregning av besparelser vil imidlertid alltid være preget av usikkerhet.

Fosen Regionråd mener dagens organisering av skatteoppkrevingen har klare fordeler, og vil advare mot at ansvaret overføres fra kommunene til staten.

Fosen Regionråd vil spesielt framheve følgende uheldige konsekvenser:

- **Effektiviteten og resultatene i skatteinnfordringen kan svekkes.** Skatteoppkrevingen i Norge har over tid vist seg å være meget god sammenlignet med andre vestlige land, f.eks. har skatterestansene i Danmark økt etter at innfordringen ble statliggjort (fra 50 mrd. i 2006 til 82 mrd. i 2012 i følge den danske Riksrevisjonen). En omfattende omorganisering har klare risiki, der selv marginale svekkelser i innkrevingsgradene vil føre til at inntektene reduseres mer enn Finansdepartementets anslag for besparinger ved statliggjøring.
Fosen Regionråd mener skatteoppkrevingen bedre kan sikres gjennom forbedringstiltak innenfor rammen av dagens organisering.
- **Begrenser mulighetene for god kommunal likviditetsstyring** og derigjennom kommunenes evne til å innfri sine forpliktelser ved forfall ved at kommunene ikke lenger kan styre gjennomføringen av forskudd på periodisk oppgjør. Skattedirektoratet sier de vil erstatte dette med en eller annen type ordning med forskudd på periodisk oppgjør. Dette kan gi et rentetap for kommunesektoren på 150 – 200 mill. kroner.
- **Svekker kommunenes ansvar for eget inntektsgrunnlag.** En overføring av skatteoppkrevingen til staten betyr at kommunenes skatteinntekter blir enda sterkere styrt fra staten. Interkommunale samarbeid kan ikke, slik Finansdepartementet antyder, tas til inntekt for at kommunene ikke lenger vektlegger nærhetsprinsippet i skatteinnfordringen. Snarere er dette et uttrykk for at kommunene vil oppnå best mulig innfordringsresultater, med effektiv ressursbruk, samtidig som hensyn som nærhet, rettsikkerhet o.a. ivaretas på en tilfredsstillende måte.
- **Innbyggerne mister nærheten til skatteoppkreveren.** Innbyggere med betalingsvansker kan ved å kontakte den kommunale skatteoppkreveren, som kjenner de lokale forholdene i kommunen, få en betalingsordning for sin skattegjeld. I tillegg vil skatteyterne få en langt lengre reisevei til skatteetaten. Dette kan gjøre kontakt

vanskeligere og heve terskelen for innbyggerne.

- **Rettsikkerheten til skattyterne kan svekkes.** I dag ivaretas rettsikkerheten på en meget god måte ved at det er etablert et klart organisatorisk og ansvarsmessig skille mellom på den ene siden fastsettelsen av skatten (ligningen/staten) og på den annen side innkrevingen av skatten (kommunene). Hensynet til rettsikkerheten tilsier at det må være avstand mellom den som fastsetter og den som innkrever skatten. Dette er også slått fast som et grunnleggende prinsipp i tidligere utredninger og Stortingsbehandlinger av skatteoppkrevingen.
- **Reduserte muligheter for bekjempelse av svart økonomi.** Kemnerkontoret har god kontakt med og kjennskap til lokalt næringsliv, og dette bidrar til bekjempelsen av svart økonomi. Lokalt folkevalgt innsyn, bl.a. gjennom kontrollutvalgene, er en annen styrke. Statliggjøring med sterk sentralisering kan vanskeliggjøre bekjempelsen av svart økonomi.

Skattedirektoratet har i sin vurdering belyst risiko og tiltak ved oppgaveoverføringen. Analysen er i hovedsak av kvalitativ karakter, og inneholder også innslag av subjektivitet.

Fosen Regionråd mener at mangelen på kvantitative analyser utgjør en ikke uvesentlig svakhet, særlig tatt i betraktning det begrensede mulighetsrommet som ligger i å oppnå bedre resultater enn i dag. Fosen Regionråd mener at risikoanalysen også burde sett hen til tilsvarende reformer i andre land, f.eks. Danmark. Selv om en del er annerledes er det også likheter i form av betydelig nedbemanning, sentralisering av oppgaveløsning og gjennomføring i en tidsperiode med endringer i kommunestruktur. Fosen Regionråd mener videre at det er en svakhet at det ikke ses på forbedringsmuligheter innenfor dagens organisering. Gjennom dette ville en fått synliggjort effektiviseringspotensialet mot antatt beste alternativ.

Med hilsen styret i

Fosen Regionråd

Einar Strøm *Jørn Nordmeland* *Hallgeir Grøntvedt* *Jan H. Grydeland*
Einar Strøm Jørn Nordmeland Hallgeir Grøntvedt Jan H. Grydeland
Leksyik kommune Osen kommune Ørfand kommune Roan kommune

Ogne Undertun *Vibeke Stjern* *Ove Vollan*
Ogne Undertun Vibeke Stjern Ove Vollan, styreleder
Bjugn kommune Åfjord kommune Rissa kommune